

4. *Сопко В. В., Сопко О. В.* Бухгалтерський облік: основи теорії та концептуальні засади побудови. — К., 2002. — 231 с.
5. Бухгалтерський словник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. — Житомир, 2001. — 224 с.
6. *Швець В. Г.* Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К., 2000. — 485 с.
7. *Кузьмінський А. М., Кузьмінський Ю. А.* Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К., 1999. — 288 с.
8. *Веллс Глен А., Шорт Деніел Г.* Основи фінансового обліку / Пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач. — К., 1999. — 943 с.

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Внутрішньогосподарський контроль розрахунків за податками та платежами передбачає об'єктами розрахунки, що здійснює підприємство на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами», й охоплює такі важливіші питання, як спостереження за дотриманням вимог податкового законодавства, виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом та державними цільовими фондами. Здійснюючи контроль розрахунків за податком з доходів фізичних осіб, особливу увагу слід приділити обґрунтованості визначення об'єкта оподаткування, правомірності надання податкових соціальних пільг, правильності застосування ставок податку, вчасності перерахування до бюджету нарахованого податку, дотриманню вимог щодо відображення суми нарахованого й сплаченого податку в обліку та звітності.

На основі даних аналітичного обліку за рахунком 641 «Розрахунки за податками», а також даних первинних документів, що дають підстави для нарахування доходу вибірково шляхом арифметичних перерахунків встановлюють правомірність визначення сукупного оподаткованого доходу окремих працівників та громадян, що виконували певну роботу на умовах цивільно-правового договору.

В процесі контролю слід звернути увагу на правильність визначення загального оподаткованого доходу окремої особи. Об'єкт оподаткування при нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати визначається як різниця між сумою такої заробітної плати й суми зборів до Пенсійного фонду України та внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

У разі виплати доходу за цивільно-правовим договором податок з доходів фізичних осіб слід утримати зі всієї суми винагороди, не зменшуючи на суму утриманих пенсійних внесків і не застосовуючи податкової соціальної пільги.

Законом України № 889-IV (пп. 4.3.14) передбачено, що до складу загального місячного або річного оподаткованого доходу платника податку не включається вартість безоплатного харчування, миючих та знешкоджуючих засобів, а також робочого одягу взуття, обмундирування, засобів особистого захисту, отриманих у тимчасове користування платником податку, який перебуває у відносинах трудового найму з працедавцем, який надає таке майно, за переліком та граничними строками їх використання, що щорічно встановлюється КМУ.

Контролери з'ясовують обґрунтованість проведених утримань із заробітної плати до фондів соціального страхування. Зокрема, перевіряють правомірність застосовуваних ставок проведення відрахувань (відповідно нарахованого доходу) за окремими категоріями працівників. При цьому слід пам'ятати: максимальна величина доходу, з якого утримують соціальні та пенсійні внески, з 1 липня 2008 року складає 9735 грн.

Арифметичними перерахунками підтверджують правильність визначення сукупного доходу, що підлягає оподаткуванню податком з доходів фізичних осіб. Для встановлення правомірності надання пільг щодо оподаткування податком з доходів фізичних осіб під час контролю слід дослідити законність підстав для цього (право на отримання пільги підтверджується документально).

Слід встановити достовірність проведення утримань із заробітної плати за виконавчими листами, договорами особистого страхування, відшкодуванням завданих матеріальних збитків та іншими видами утримань. Загальний розмір усіх утримань з оплати праці за місяць не повинен перевищувати 20 %, а в разі утримання за кількома виконавчими листами за працівником зберігається не менше 50 % оплати праці.

В обов'язковому порядку відстежують дотримання на підприємстві термінів перерахування податку з доходів фізичних осіб.

Зокрема, при виплаті авансу по заробітній платі, заробітної плати за другу половину місяця, а також будь-яких інших оподатковуваних доходів у грошовій формі перерахування податку повинно здійснюватись при одержанні грошей у банку на ці виплати. При перерахуванні грошей (у тому числі зарплати) на картрахунок особи одночасно з поданням платіжного доручення про перерахування коштів на картрахунки слід оформити й перерахування податку з таких доходів. Виплата будь-якого оподаткованого доходу (у тому числі й зарплати) з готівкової виручки, чи в натуральній формі передбачає обов'язкове перерахування й податку з такого доходу протягом банківського дня, наступного за днем виплати доходу.

У разі виявлення несвоєчасних виплат потрібно дослідити їх причини у зв'язку із дотриманням розрахунково-платіжної дисципліни зокрема.

Список використаних джерел

1. *Бурцев В. В.* Організація системи внутрішнього контролю комерційної організації. — М.: Екзамен, 2000. — 320 с.
2. *Харитонova Н.* Договір підряду з фізособою на декілька місяців: оподаткування виплат // Все про бухоблік. — К.: 2008. — № 72(1469). — С. 27—28.

С. О. Михайловина, асистент

О. Д. Підлубна, асистент

Уманський державний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ АКТИВУ БАЛАНСУ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ П(С)БО 30 «БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ»

Реформування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснювалося виходячи з основоположних принципів, закладених у Міжнародних стандартах фінансової звітності.

Ключове місце у складі фінансової звітності займає Баланс як основне джерело інформації про майновий та фінансовий стан сільськогосподарських підприємств, на основі якого користувачі вивчають зміни у складі необоротних і оборотних активів, капіталу й зобов'язань. Розгляд особливостей складання другого роз-